ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **M. K.,** proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 11. 2017, č. j. MPSV-2017/238812-923, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 1. 2018, č. j. 19 Ad 47/2017 - 35,

takto:

I. Návrh žalobkyně na ustanovení zástupce z řad advokátů **se zamítá**.

II. Kasační stížnost **se zamítá**.

III. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Nejvyšší správní soud obdržel ve shora označené věci kasační stížnost, kterou žalobkyně (dále „stěžovatelka“) brojí proti výroku II. v záhlaví označeného usnesení Krajského soudu v Ostravě. Výrokem I. zmíněného usnesení krajský soud stěžovatelku osvobodil od soudních poplatků a výrokem II., který je nyní napaden kasační stížností, zamítl její žádost o ustanovení zástupce v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 11. 2017, č. j. MPSV-2017/238812-923.

[2] Uvedeným rozhodnutím žalovaného bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě ze dne 31. 8. 2017, č. j. 810330/17/OT, kterým stěžovatelce nebyla přiznána dávka státní sociální podpory příspěvek na bydlení ode dne 1. 2. 2017, protože v době vydání rozhodnutí užívala byt bez právního titulu k užívání.

[3] Krajský soud odůvodnil rozhodnutí neustanovit stěžovatelce zástupce tím, že zastoupení advokátem není nutné k ochraně jejích práv. Vycházel z § 35 odst. 9 zákona

č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který stanoví podmínky, jejichž kumulativní naplnění je nutné, má-li dojít k ustanovení zástupce účastníku řízení. Musí jít o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce musí být nezbytně třeba k ochraně práv tohoto účastníka. První podmínku stěžovatelka dle krajského soudu splňovala, nezbytnost ustanovení zástupce však neshledal, neboť z obsahu žaloby dovodil, že stěžovatelka se bez problémů orientuje v hmotněprávních i procesních předpisech, zná svá práva a je schopna samostatně sepsat dostatečně odborné podání k soudu, které je vnitřně systematizované a obsahuje veškeré podstatné formální i materiální náležitosti. Nadto poznamenal, že stěžovatelka u něj podala již více žalob v obdobných případech, a proto neměl pochybnosti o jejích znalostech v dané problematice.

[4] Stěžovatelka v kasační stížnosti vyjádřila přesvědčení, že její návrh na ustanovení zástupce byl důvodný. Namítla, že nemá právní vzdělání. Dále má za to, že nadále splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, což doložila vyplněným formulářem *Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce*. Požádala o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a z důvodů, které zákon připouští (§ 102 a násl. s. ř. s.).

[6] O stěžovatelčině žádosti o osvobození od soudních poplatků nerozhodoval, neboť jí podle § 36 odst. 3, věty poslední, s. ř. s. i nadále svědčí osvobození od soudních poplatků přiznané výrokem I. usnesení krajského soudu ze dne 3. 1. 2018, č. j. 19 Ad 47/2017 - 35.

[7] Zabýval se však návrhem na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Vycházel přitom z citovaného § 35 odst. 9 s. ř. s., dle kterého lze účastníku ustanovit zástupce, jestliže jsou u něj dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce je nezbytně třeba k ochraně jeho práv.

[8] K otázce nezbytnosti ustanovení zástupce k ochraně práv účastníka předesílá, že rozšířený senát v usnesení ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 20, publ. pod č. 3271/2015 Sb. NSS, vyložil, že je-li podána kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o neustanovení zástupce či proti jinému procesnímu usnesení učiněnému v řízení o žalobě, neuplatní se podmínka jinak povinného zastoupení advokátem podle § 105 odst. 2 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka kasační stížností brojí proti procesnímu usnesení krajského soudu, ze zákona neplyne nezbytnost jejího zastoupení v řízení o nynější kasační stížnosti.

[9] Nejvyšší správní soud dále posuzoval, zda nezbytnost zastoupení advokátem je dána s ohledem na stěžovatelčiny znalosti a schopnosti hájit svá práva ve vztahu k předmětu projednávané věci. V tomto ohledu je podstatné, že stěžovatelka brojí proti usnesení o neustanovení zástupce a jedná se tedy o věc, která není skutkově ani právně nijak složitá. V kasační stížnosti prezentuje (byť obecně) důvody, kterými zpochybňuje úvahu, na které je rozhodnutí krajského soudu postaveno, tedy že je schopna orientovat se v právních

věcech a reagovat na požadavky soudu. Kasační stížnost tedy obsahuje dostatečné argumenty a ustanovení zástupce není k ochraně práv stěžovatelky nezbytně nutné (srovnej také dřívější rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, kterými byly zamítnuty stěžovatelčiny návrhy na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, a to usnesení ze dne 27. 8. 2015, č. j. 1 As 197/2015 - 15, a výrok I. rozsudku ze dne 15. 2. 2018, č. j. 5 As 14/2018 - 15).

[10] Nejvyšší správní soud proto návrh stěžovatelky na ustanovení zástupce zamítl.

[11] Poté přistoupil k přezkumu II. výroku usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[12] Podstatou projednávané věci je otázka, zda stěžovatelka je schopna dostatečně hájit svá práva v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného citovanému v záhlaví, tj. zda byla v této věci naplněna druhá podmínka pro ustanovení zástupce podle citovaného § 35 odst. 9 s. ř. s.

[13] Nejvyšší správní soud přisvědčil závěru krajského soudu, dle kterého nebylo nezbytně třeba stěžovatelce ustanovovat zástupce.

[14] Jak správně konstatoval krajský soud, žaloba stěžovatelky obsahuje všechny zákonem předepsané formální náležitosti, včetně rozhodujících skutkových okolností a právní argumentace zpochybňující rozhodnutí o nepřiznání příspěvku na bydlení z důvodu užívání bytu stěžovatelkou bez právního důvodu. S ohledem na úroveň formulace podané žaloby svědčící o dobré orientaci v dané problematice se Nejvyšší správní soud shodně s krajským soudem nedomnívá, že by k ochraně práv stěžovatelky v řízení před krajským soudem bylo nezbytné zastoupení ustanoveným advokátem (srovnej přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2011, č. j. 5 Afs 20/2011 - 62).

[15] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud posoudil existenci podmínek pro ustanovení zástupce správně; ze shora uvedených důvodů proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1, věty druhé, s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[16] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. února 2018

JUDr. Radan Malík
předseda senátu